

Far på barsel – 77 vigtige dage

Signe Bohm og Liv Fisker, programchefer i Egmont Fonden

Foto: Tomas Bertelsen

EGMONT
Fonden

En fond i over 100 år

Egmont har været en fond siden 1920 – vores dobbelte formål er at udvikle medier og støtte børn og unge i udsatte positioner.

1878

Egmont Harald Petersen starter sit eget trykkeri.

1920

Egmont Fonden etableres.

3,3 mia. kr.

Har Egmont Fonden støttet med siden 1920.

MERE BARSEL TIL FAR

- TIL GAVN FOR BARNET

EGMONT
Fonden

Hovedresultater

1. Danske mænd vil generelt gerne holde barsel – men cirka hver fjerde mand forventes ikke at ville tage øremærket barsel.
2. En del fædre oplever ikke tilstrækkelig hjælp, rådgivning og støtte i systemet.
3. Særlig opmærksomhed på fædre i udsatte positioner er givtigt.
4. Mange fædre savner fartilbud under barslen.

Datagrundlag:

- Prognosen: Survey blandt 1.000 danske mænd
- Fædreundersøgelse: Survey blandt 1.000 danske fædre (vordende + børn i alderen 0-5 år)
- Interviewundersøgelse: 17 fædre i udfordrende livsomstændigheder
- Sundhedsplejerskeundersøgelse: 156 besvarelser via facebook.

1. Danske mænd vil generelt gerne holde barsel

”Det tager tid at lære et nyt lille menneske at kende og at blive en vigtig figur i barnets liv, og derfor er det positivt set fra et børneperspektiv, at de nye regler for fædrebarsel tilskynder familierne til, at far tager 11 ugers barsel med barnet.”

Mette Skovgaard Væver, professor, Københavns Universitet

De fleste mænd vil gerne holde øremærket barsel

Jeg forventer at benytte mig af øremærket barsel.

69%

Prognose: Danske mænd på barsel årligt

40.000-

50.000

Primære årsager til orlov

Jeg vil gerne have et nært forhold til mit barn (69%)

Jeg vil gerne være sammen med barnet fra starten (72%)

Engageret forældreskab hos fædrene

Det er vigtigt for mit barn at
have sin far i sit liv.

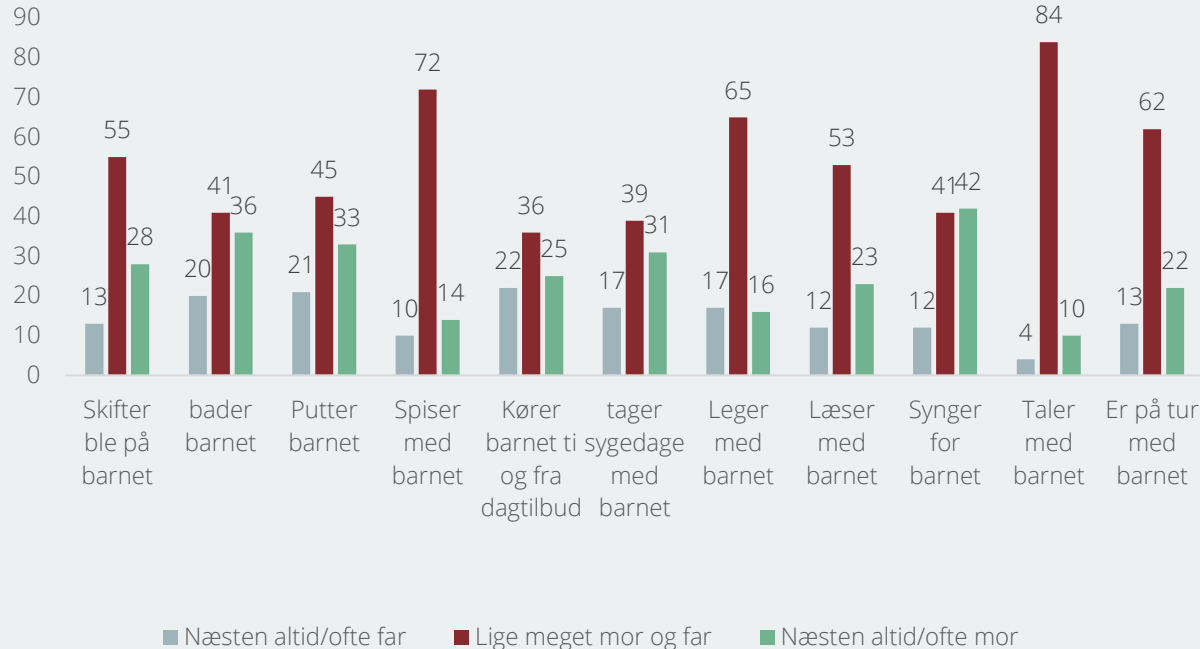
93%

Jeg forventer, at jeg har
indflydelse på centrale
beslutninger, som vedrører
mit barn.

85%

Hvem laver hvad med baby?

Hvor ofte vil du sige, at ... (MB1, n=862-1.042)

- De fleste opgaver deles mor og far ligeligt om fx spiser, leger, taler og tager på tur med barnet.
- Men der er en tendens til, at mor frem for far er primær ift. de opgaver, som ikke løftes ligeligt.
- Det gælder særligt ift. bleskift, bad, putning, sygedage og at synge for barnet.

Knap hver femte mand forventes ikke at holde øremærket barsel

Jeg forventer ikke at benytte mig øremærket fædreorlov

17%

Nogle mænd er mindre tilbøjelige til at tage barsel:

- Land frem for by.
- Kort frem for lang uddannelse.
- Hvis de ikke har holdt orlov før, eller kender nogen andre, som har holdt orlov.

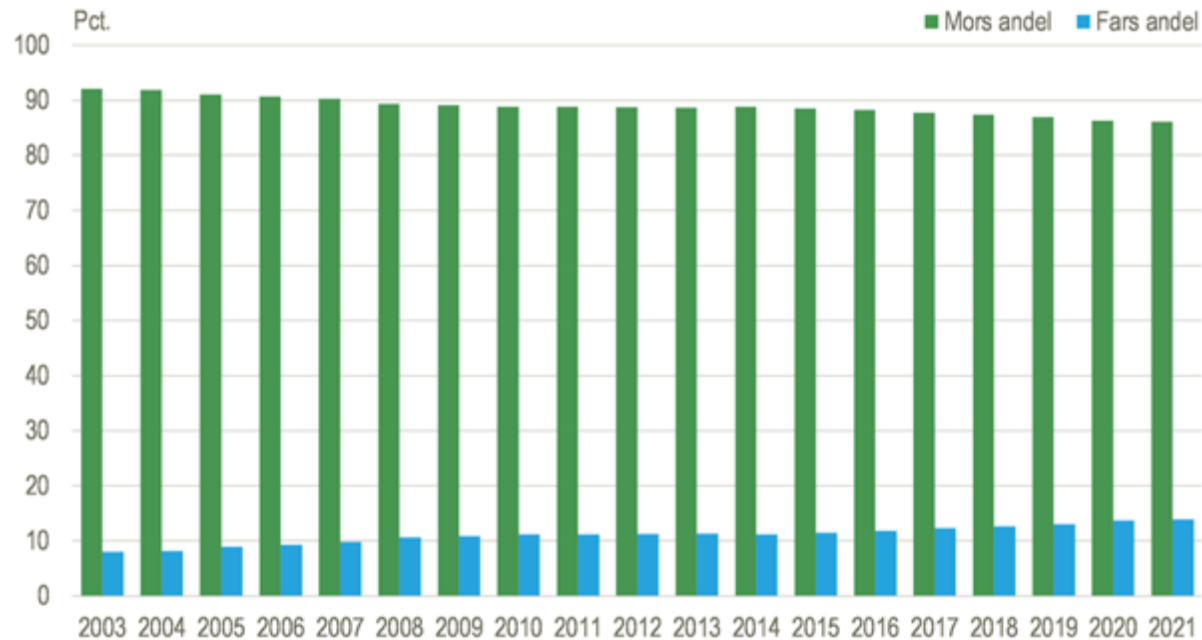
Årsager til fravælge orlov: Lyst, penge og normer

- Har ikke lyst (34%)
- Økonomi (33%)
- Baby har bedst af at være sammen med mor (26%)
- Min partner vil have hele barslen (17%)

2023-status

- Vi kender ikke effekten af den øremærkede barsel endnu.
- Seneste DST-tal fra 2021: Mænds barselsandel øget fra 6 til 14 pct. på 19 år
- IDA medlemsundersøgelse fra 2023: Mænds orlov er steget fra 9,5 uger til 13,6 uger.

Forældrenes deling af barselsorlov, hvor begge har holdt barselsorlov - fødselsårgang 2003 til 2021

Anm.: Den oprindelige tidsserie 2003-2021 har databrud i 2014 og er derfor korrigeret for årene 2003 til 2014, så årene 2003-2014 er sammenlignelige med årene 2015-2021.

2. En del fædre oplever ikke tilstrækkelig hjælp og støtte i systemet

"Jeg var med til scanning og jordemoderbesøg før fødslen. Alligevel gik jeg fra fuld smadder til totalt stopklods, da Luna blev født. Det skift til at blive far er jeg dybt taknemmelig for, for jeg er bare så glad for hende. Men det var også meget voldsomt, og jeg havde brug for al den hjælp, jeg fik."

Michael, far

Fædres oplevelse af møder med sundhedsplejen

De fleste fædre har deltaget i alle eller de fleste møder med sundhedsplejen, men ...

8% af de adspurgte fædre har aldrig deltaget ved besøg hos sundhedsplejerskerne.

Næsten hver femte af fædrene har kun deltaget ved det første besøg eller har deltaget få gange hos sundhedsplejerskerne (**20%**).

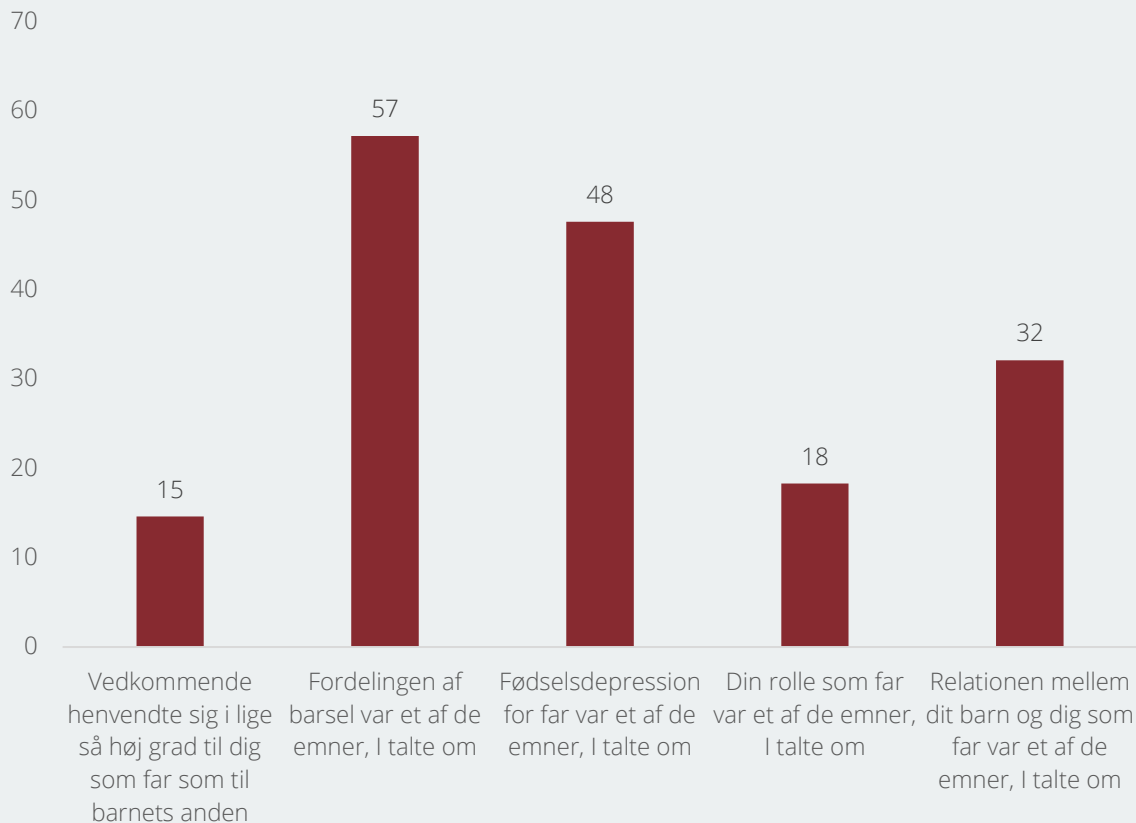

Årsag til fars fravær

- Der var ikke behov for min tilstedeværelse (34%)
- Jeg ville ikke tage fri fra arbejde (23%)
- Ingen bestemt årsag (20%)
- Jeg havde ikke tid (18%)
- Jeg forventede ikke, at jeg ville få noget ud af det (18%)

I hvilken grad vil du sige, at ... (MB1, n=946)
Procent, som svarer "i mindre grad" og "slet ikke"

Kilde: Moos-Bjerre I

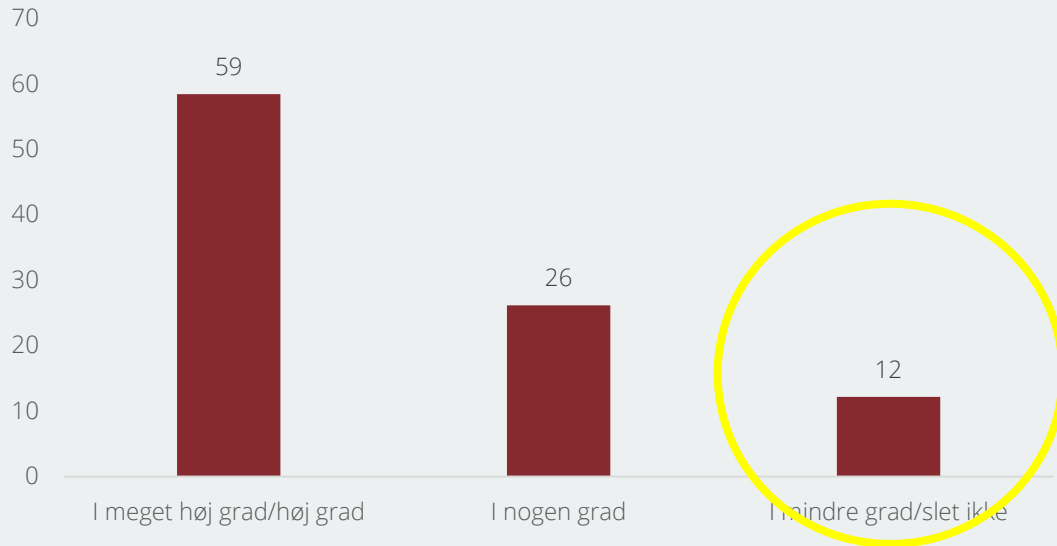
Far-ømmere på møderne

- Fokus på mor frem for far, siger et mindretal.
- Fordeling af barsel og fødselsdepression hos far er sjældent på dagsordenen.
- Farrollen og relation mellem far og barn er oftere på dagsordenen.

Også plads til forbedring hos fædrene

- De fleste deltager i samtaler med sundhedsplejersker - endda i høj grad.
- Men der er et betydeligt mindretal, som ikke selv tager aktivt del i samtalen.

I hvilken grad vil du sige at, du tog selv aktivt del i samtalen? (MB1, n= 946)

Forskellige oplevelser ...

Mulige opmærksomhedspunkter?

Orlov:

- Drøftelse af orlov på møder
- Sundhedsplejerskens rolle
- Ikke tilstrækkelig viden

Farrollen:

- Inddragelse på møder
- Far-emner på dagsordenen

"Det suverænt vigtigste plus ved den nye fædrebarsel set fra barnets perspektiv er, at det forbedrer barnets mulighed for at få tryk tilknytning til to voksne og dermed at få to sikre baser i livet."

Svend Aage Madsen, forskningsleder

Drøftelse med sidem/k – gerne én, du ikke arbejder sammen med til daglig:

1. Hvad gør jeg/vi allerede nu for at give far hjælp og støtte?
2. Hvad vil jeg/vi gøre mere/mindre/nyt for at hjælpe og støtte far endnu bedre?

3. Særlig opmærksomhed på fædre i udsatte positioner er givtigt

17 fædre i udsatte positioner:

1. er optaget af at blive forælder.
2. ser farrollen som den, der sikrer rammen omkring familien – frem for om relation til baby. Og de forbereder sig ikke i udpræget grad på at blive forælder.
3. ser mor som ekspert ift. baby og er usikre i farrollen.
4. prioriterer at deltage i møder med det offentlige sundhedssystem, særligt scanninger. Men mor er primær i kontakten med de fagprofessionelle.
5. oplever ikke, at far-rollen får opmærksomhed fra fagprofessionelle undtagen ift. at understøtte moren. Deres problemer forstår de som 'deres 'egne' og åbner typisk kun op for at tale om problemerne, når mor ikke er til stede.

Tilgang til barsel

- Ikke alle fædre har lyst til at tage orlov – heller ikke selv om orloven ellers går tabt.
- Fædrene lægger vægt på, at orloven skal hænge økonomisk sammen for familien.
- Når fædrene tager barsel, er det ofte for at aflaste moren og være en praktisk hjælp for familien.
- Fædre træffer sjældent beslutning om barsel ud fra, at det gavner barnet eller deres relation til barnet.
- Fædre, der én gang har prøvet at være far, har mere lyst til at tage længere barsel med deres næste barn

"Jeg har en ven med fire børn. Jeg sagde til ham: Fortæl mig 'how to dad'. Vi snakkede en hel aften... Jeg blev ramt og tænkte 'det kan jeg ikke, vi bliver nødt til at aflyse det.'"

Far i undersøgelsen

Socialt udviklingscenter SUS: 7 veje til bedre hjælp

1. Forstå og tal til fædre som ligeværdige forældre.
2. Hjælp fædre til at finde tryghed i farrollen.
3. **Invitér og opsøg** fædrene – de vil gerne, men skal måske puffes lidt.
4. Husk, at fædrene er **mest motiverede** lige omkring fødslen.
5. **Støt også partneren**, når en forælder har en efterfødselsreaktion.
6. Skab rum til at tale med fædre om deres vanskeligheder.
7. Lav indsatser, der er målrettet fædre.

”Fædre i udsatte positioner skal have adgang til tilbud i stil med dem, som findes og er målrettet mødre i udsatte positioner, fx mødre med psykiske vanskeligheder. Tilbuddene bør gives tidligt – helst før barnet er født.”

Mette Skovgaard Væver, professor, Københavns Universitet

A circular photograph showing a man with dark hair and a beard, wearing a black shirt, leaning over a young child with light hair wearing a maroon shirt. They are both focused on playing with yellow plastic blocks. The background is a bookshelf filled with books. The text '4. Mange fædre savner far-tilbud under barslen' is overlaid in white on the right side of the image.

4. Mange fædre savner far-tilbud under barslen

27 %

er enige eller overvejende enige:

”Jeg har ofte været i tvivl om, hvad jeg skal lave med mit barn.”

Massiv efterspørgsel efter både fysiske og digitale far-tilbud

Fysisk:

- fællesskab med andre småbørnsfædre
- rådgivning om babys trivsel og udvikling
- inspiration og sparring om min rolle som far
- indendørs aktiviteter med baby
- udendørs aktiviteter med baby

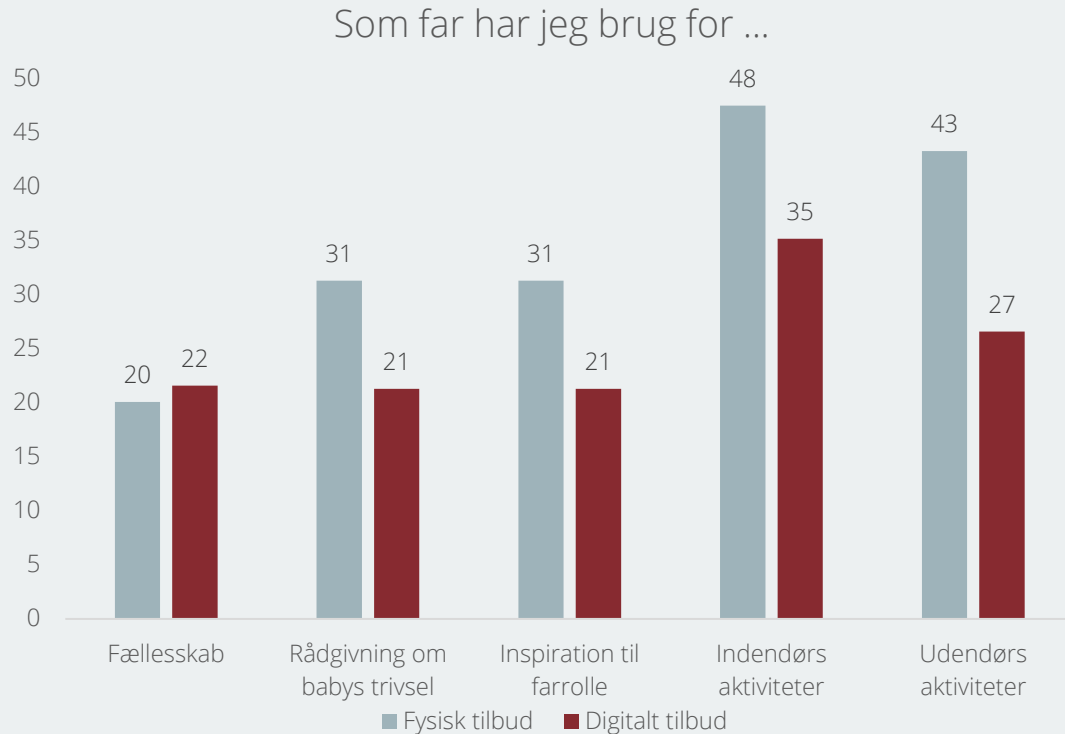
80%

Online:

- fællesskab med andre småbørnsfædre
- rådgivning om babys trivsel og udvikling
- inspiration og sparring om min rolle som far
- inspiration til indendørs aktiviteter med baby
- inspiration til udendørs aktiviteter med baby

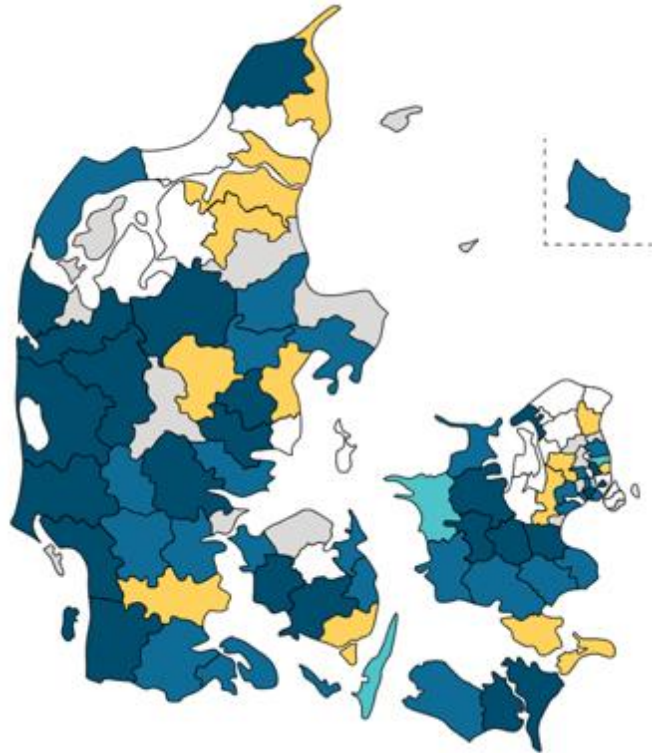
68%

Behov for far-tilbud

- Størst efterspørgsel efter fysiske frem for digitale tilbud.
- Størst efterspørgsel efter konkrete aktiviteter – frem for fællesskab.

Godt på vej, fx +60 lokale versioner af Fars Legestue

	Hvid Kommunen har ikke deltaget i eller gennemført undersøgelsen
	Lysegrå Kommunen har ingen indsatser, men har deltaget i undersøgelsen
	Lysegrøn Kommunen har 1 – 5 events målrettet fædre, som enten har været afviklet under eller uden for Men's Health Week eller uddeler postkortet "Til far" eller henviser fast til portalen farforlivet.dk på kommunens hjemmeside
	Turkis Kommunen har en uddannet far-ambassadør
	Grøn Kommunen har én permanent indsats målrettet fædre
	Mørkegrøn Kommunen har to eller flere permanente indsatser målrettet fædre
	Guldcertificeret kommune Alle ovenstående indsatstyper målrettet fædre anvendes eller er iværksat

Postkort til en kollega

1. Hvad er den vigtigste pointe fra oplægget, du gerne vil dele med en kollega?
2. Hvad er det vigtigste, I får drøftet i kollegakredsen, for at I kan hjælpe og støtte far endnu bedre?

